LAISVĖ—LIBERTY
Vienintelis lietuvių kalboje dienraštis Rytinėse Valstijose
Dalis Queens apskrityje (N. Y.) .. 9.00
Kanadoje 9.00
Kitur užsienyje 10.00
Metams prenumerata:
Jungtinėse Valstijose $8.00
Pavienio egzempl. kaina 5 centai

LAISVĖ

THE LITHUANIAN DAILY

LAISVĖ—LIBERTY
The Only Lithuanian Daily in Eastern States
110-12 Atlantic Avenue
Richmond Hill 19, N. Y.
Telephone VIrginia 9-1827
PRICE 5c A COPY

No. 108 **** Richmond Hill 19, N. Y., Antradienis, Birželio (June) 5, 1956 ****

KRISLAI

Ir jis susirūpinęs.
Ekspertas tarp ekspertų.
Vieno dipuko likimas.
Vistiek palaimins.
Tretjakovo galerija.
Rašo A. Bimba

Britanijos darbiečių lyderis Hugh Gaitskell jau sugrįžo Londonan. Čia jis svečiavosi neilgai.

Išvažiuodamas Gaitskell paliko komercinei spaudai pareiškimą. Jis esąs susirūpinęs, labai susirūpinęs.

Jis labai bijosi, kad Sovietų ginkluotų pajėgų sumažinimas vienu milijonu ir dviem šimtais tūkstančių vyrų gali smarkiai paveikti visą pasaulį.

Demokratijos, sako Gaitskell, turi skubintis su atsakymu. Deja, jis nepasako, iš ko toks atsakymas turėtų susidėti.

Praktiškas ir teigiamas atsakymas galėtų būti tiktai vienas: Visos kitos didžiosios valstybės turi sumažinti savo ginkluotąsias jėgas.

Bet ar jos tam pasirengusios? Neatrodo.

—:—

Pasaulyje turime visokių ekspertų. Ekspertais reikia vadinti ir Naujienų, ir Draugo, ir Vienybės, ir Keleivio redaktorius. Jie taip išsilavinę kraipyme ir klastavime žinių iš Tarybų Lietuvos, jog yra virtę pirmaklasiais ekspertais.

O vienok ir juos, man atrodo, tame negarbingame užsiėmime pralenkia kanadiškės Nepriklausomos Lietuvos redaktorius Jonas Kardelis. Kai jis pradeda savo skaitytojus informuoti apie Lietuvą, beveik visuomet visiškai atsisveikina su paprasčiausiu padorumu.

Pavyzdžiui, jis skelbia, kad jis žinąs, jog jau pirmiau iš Lietuvos buvę iškraustyta net 300,000 jaunų vyrų ir moterų (į Sibirą, žinoma), o šiuo tarpu dar esą išvežta kiti 300,000.

Todėl, girdi, "Lietuvoje yra likę beveik vieni seniai" (N. L., geg. 23 d.).

Šitaip meluoti gali tiktai Jonas Kardelis.

—:—

Brooklyno Vienybė paduoda tokį atsitikimą:

Prof. A. Maceina, dipukas, profesoriavo Vakarų Vokietijoje. Jo žmona su vaikais gyvena Lietuvoje.

Vieną gražią dieną pas jį atbūna žmona ir ragina jį grįžti Lietuvon pas savo šeimą.

Dipuko profesoriaus protas susimaišo ir jis atsiduria psichiatrinėje ligoninėje. Ar jis ten dar sugys, ar taip ir nusikankins, nežinia.

Gaila žmogaus. Prie to jį privedė padaryta baisi klaida, bėgant su naciais ir pas nacius iš Lietuvos.

—:—

Iš jų spaudos atrodo, kad klerikalai neremia smetoninininkų Washingtone ruošiamo kermošiaus, pavadinto "lietuvių sąskrydžiu". Betgi Vienybė praneša, kad:

"Prel. J. Balkūnas skaitys invokaciją lietuvių sąskrydžio atidaryme birželio 16 d. Washingtone".

Šimutis Drauge sąskrydį iškeikė, o prel. Balkūnas važiuos jį palaiminti?!

—:—

Skaitau pranešimą, kad Maskvoje šiomis dienomis buvo iškilmingai paminėta Tretjakovo galerijos 100-metinė.

Tai bene svarbiausia tos rūšies galerija visame pasaulyje. Ir šiandien prieš mano akis iškyla tie nepaprasti tapybos šedevrai, kuriuos toje galerijoje turėjau garbės matyti. Ispūdis toks nepaprastas, toks jaudinantis, toks žavintis, jog jo niekada nebegalima pamiršti.

VĖLIAUSIOS ŽINIOS

Washingtonas.— Skelbiama, kad Amerikos valdžia savo žinioje turinti kopiją kalbos, kurią Nikita Chruščiovas pasakė TSRS Komunistų partijos XX-ame suvažiavime, kurioje jis išsamiau kalbėjo apie Stalino rolę. Amerikos valdžia tą tekstą paskelbsianti.

Los Angeles. — Pirmininiai rinkimai, kuriuose vyriausiais oponentais bus Kefauveris ir Stevensonas, antradieni vyksta Californijoje. Manoma, kad tai gal bus svarbiausi rinkimai iš taško, kuris šių dviejų kandidatų galutinai pasirodys stipresniu.

Tokyo. — Japonijos parlamentas nubalsavo išmokėti Filipinams $800.000,000 karinėms reparacijoms. Kaip žinia, japonai karo metu buvo Filipinus okupavę ir ten pridarė daug žalos.

Alžyras. — Francūzai nukovę dar 300 alžyriečių.

Tito sakė Maskvoje: mūsų nesutikimai su Sovietais visai baigti; vedami pokalbiai apie glaudų ideologinį bendradarbiavimą

Maskva. — Jugoslavijos prezidentas Tito, kuris praeitą savaitgalį atvyko Tarybų Sąjungon, kur praleis tris savaites, pradėjo pasikalbėjimus su Bulganinu, Chruščiovu ir kitais tarybiniais vadais. Su Titu atvyko jo žmona, užsienio reikalų ministras Kardelij ir kiti.

Sakoma, kad Tito užvedė pasikalbėjimus ne tik apie Jugoslavijos ir Tarybų Sąjungos suartėjimą kaip tarp dviejų šalių, bet ir už glaudesni ideologinį bendradarbiavimą tarp abiejų šalių komunistų.

Geležinkelio stotyje, kur Titą ir kitus jugoslavus sutiko Chruščiovas, Bulganinas, Molotovas, Vorošilovas ir kiti vadai, Tito pasakė kalbą. Jis kalbėjo rusiškai, vadino tarybinius vadus brangiais draugais, ir pabrėžė, kad abu kraštai vadovaujasi marksizmo-leninizmo principais.

Jis sakė, kad už tragišką skilimą neatsakinga nei Tarybų Sąjunga, nei Jugoslavija. Jis sakė, kad daugiau tokių skilimų nebus.

Jam atsakė Vorošilovas, Sovietų prezidentas. Jis taipgi vadino Titą draugu ir karštai jį sveikino.

Vaikščiojo Maskvoje

Sekmadienį Tito, Chruščiovas, Tito žmona ir keli kiti išėjo pasivaikščioti Maskvos gatvėmis. Didelės nustebusios maskviečių minios, kurios nepripratusios matyti aukštus vadus taip laisvai rodantis gatvėse, juos sveikino. Vėliau Tito aplankė Lenino - Stalino mauzoliejų ir padėjo vainiką prie Lenino karsto.

Jis taipgi lankėsi didžiojoje žemės ūkio parodoje, kur randasi ir turtingas Lietuvos pavilijonas.

Tito ir jo grupė Maskvon atvyko geležinkeliu per Rumuniją, Moldaviją ir Ukrainą. Jau traukiniui pervažiavus TSRS sieną ir sustojus Moldavijoje, Kišenève, darėsi aišku, kad Tito šiuo kartu pasiryžęs atsinešti į Sovietus kaip į brolišką socializmo šalį. Jis davė suprasti, kad atvyksta "komunistas pas komunistus."

Maskvoje, Kijevo stotyje, Tito sakė:

"Tarybų Sąjungos kolektyvinės vadovybės drąsi ir tolregė politika užtikrina, aš esu giliai įsitikinęs, kad niekad nebus kito skilimo tarp mūsų dviejų šalių, kurios žengia Markso, Engelso ir Lenino keliu."

(Pranešama, kad Jugoslavijos atstovas jau dalyvavo kaip stebėtojas socialistinių šalių ekonominės tarybos pasitarime kartu su TSRS, lenkų, čekoslovakų, bulgarų, rumunų, vengrų ir kitais atstovais.)

Alabamos rasistai uždraudė NAACP

NAACP kreipiasi į aukštesnius teismus prieš veiklos draudimą

Montgomery.— Alabamos rasistai per Circuit teisėją Walter B. Jones uždraudė Negrų pažangos susivienijimo, NAACP, veiklą toje valstijoje. To laukta, nes rasistai jau nekuris laikas brėžė visokius planus, kaip sustabdyti NAACP veikimą toje valstijoje, kur ji dabar veikliausia. NAACP pasirodė ypatingai veikliu instrumentu Montgomery mieste, kur apie 50,000 negrų dar vis boikotuoja autobusus, reikalaudami baigti rasinę segregaciją.

Alabamos generalinis prokuroras Pattersonas sako, kad laikinas NAACP veiklos uždraudimas (indžionkšinas) išneštas, nes NAACP "pravedė eilę nelegalių darbų." Esą, NAACP finansavo Autherine Lucy jos kovoje už įstojimą į Alabamos universitetą, finansuoja boikotą ir t. t. Pattersono akyse tai vis "tvarką ardanti žingsniai."

NAACP dabar kreipiasi į Alabamos aukščiausią teismą prieš tą draudimą.

Šepilovas jau eina Molotovo eitas pareigas

Dimitrijus T. Šepilovas, kuris iki šiol buvo "Pravdos" vyriausiu redaktorium, jau pradėjo eiti Tarybų Sąjungos užsienio reikalų ministro pareigas. Tas pareigas jis perėmė nuo Viačeslavo Molotovo, kuris atsistatydino praeitos savaitės pabaigoje. Molotovas, betgi, lieka svarbus valdžios narys, kadangi jis yra vice- premjeras.

Šepilovas yra apie 50 metų amžiaus vyras ir žinomas kaip svarbus komunistų teoretikas. Jis per paskutinius metus vis dažniau buvo minimas kaip asmuo, kuris gal užims Molotovo vietą.

Atsistatydinęs Molotovas turi 66 metus amžiaus. Jis turėdamas tik 16 metų amžiaus įstojo į tada dar nelegalią bolševikų partiją ir nuo to laiko vaidino vis svarbesnę rolę Rusijos politiniame gyvenime.

Latvijos, Estijos, Armenijos ir Rusijos dvasiškiai vieši Amerikoj, aplanko bažnyčias

New Yorkas. — Amerikoje dabar lankosi svarbi dvasiškių delegacija iš Tarybų Sąjungos respublikų —Latvijos, Estijos, Armenijos ir Rusijos. Iš Latvijos atvyko Rygos protestantų liuteronų arkivyskupas Gustavas Turs, iš Estijos Talino arkivyskupas Jan Kiivit, kuris irgi protestantas. Iš Armenijos atvyko ortodoksų vyskupas Saak Ter-Ovannesyants.

Iš Rusijos atvyko du pravoslavai ir du protestantai-evangelikai: metropolitanas (arkivyskupas) Nikolajus ir Maskvos teologijos seminarijos galva V. Talizinas ir protestantų aukšti dvasiškiai A. Karpovas ir Andriejevas.

Šie dvasiškiai atvyko kaip Amerikos Bažnyčių tarybos svečiai ir Idlewild aerodrome juos sutiko aukšti protestantų bei stačiatikių dvasiškiai. Katalikų neatvyko, nes Amerikoje katalikai neieina į Bažnyčių tarybą. Kai kurie pabėgėliai sutiko delegaciją su nedraugiškais užrašais, vadinant juos "raudonais sukčiais" ir t.t.

Per savaitgalį svečiai dvasiškiai dalyvavo įvairiose religinėse ceremonijose, sakė pamokslus, lankė bažnyčias. Metropolitanas Nikolajus, atstovaująs visos Rusijos patriarchą Aleksiejų, sakė pamokslą New Yorko pravoslaviškoje Šv. Nikolo katedroje, kuri priklauso prie tos Amerikos pravoslavų šakos, kuri palaiko ryšius su Maskvos patriarchatu. Grupė pabėgėlių ir baltagvardiečių, kurie priklauso prie kitos pravoslavų šakos, dalino lapelius.

Latvis ir estas dalyvavo protestantų ceremonijose.

Beje, spauda mini, kad metropolitanas Nikolajus, kurio pilnas vardas yra Nikolai Dorogejevič Jaruševič, yra gimęs Lietuvoje, Kaune.

Londonas. — Konservatyvus laikraštis "Sunday Graphic" sako, kad tokie karališkosios šeimos nariai, kaip tai princesė Margareta ir kunigaikštis iš Kento, turėtų gauti naudingus visuomenei postus, o ne eikvoti laiką pasilinksminimuose. Londono spauda dabar daug rašo apie triukšmingus girtus pobūvius, kuriuose dalyvauja karališkos šeimos nariai ir kiti aristokratai.

Republikonai planuoja gaut daugiau balsų negrų tarpe

Washingtonas. — Republikonai savo "Piliečiai už Eisenhowerį" konferencijoje tarėsi, kaip labiau privilioti negrus. Republikonų strategas R. Tobinas sakė, kad nėra abejonės, jog ateinančiuose rinkimuose republikonai gaus daugiau balsų negrų tarpe, negu gaudavo praeityje. Jis sakė, kad vyriausia republikonų strategija turėtų būti viskartoti, kad demokratai yra rasizmo, Baltųjų piliečių tarybų, kukluksų, segregacijos ir diskriminacijos partija."

Tobinas sakė, kad jeigu tik kokie 5 nuošimčiai negrų balsuotojų, kurie iki šiol balsavo už demokratus, pereitų republikonų pusėn, republikonų laimėjimas būtų užtikrintas.

Brocktono lietuvis Chesnauskas pirmas West Point sportininkas

West Point, N. Y.—West Point karinės akademijos ceremonijose Brocktono lietuvis Ralph Chesnauskas tapo pagerbtas kaip žymiausias šių metų laidos atletas-sportininkas. Chesnauskas, kuris dabar tapo jaunesniuoju leitenantu, akademijoje būdamas kadetu - kariūnu pasižymėjo futbolo, beisbolo ir hockey sportuose.

West Point komandantas generolas Blackshear M. Bryan įteikė Chesnauskui ir kitiems sportininkams, kurių iš viso buvo 900, tam tikrus pažymėjimus. Chesnauskui, kaipo labiausiai pasižymėjusiam, įteikta ypatinga bronzinė lenta ir visokie medaliai.

Praeito savaitgalio visa spauda labai daug apie Chesnauską rašė ir talpino jo fotografiją.

Washingtonas. — Kongresmanas Walter H. Judd turi naują teoriją, kodėl valstybės sekretorius Dulles tiek daug keliauja: tai "pro-komunistiniai elementai Valstybės departmente atsakingi. Jie nori, kad Dulles kuo ilgiau būtų užsienyje, ir tai jie tada gali geriau nustatinėti Amerikos politiką. . ."

Lenkai ir kiti pažangiečiai liūdi Thomo Dombrowskio; žudikai dar vis nesuimti

New Yorkas. — "Glos Ludowy" redaktoriaus Thomaso Dombrowskio kūnas išvežtas Detroitan. Kūną lydėjo Stanley Nowak, buvęs Michigano seimelio senatorius, kuris kartu su Dombrowskiu dalyvavo bankete Polonia klube. Tame bankete buvo sutikti iš Lenkijos grįžę ekskursantai. Du žudikai, apsimaskavę, įsiveržė ir nušovė Dombrowskį ir Polonia klubo veikėją F. Grodzkį iš Maspeth, New Yorko. Grodzkio laidotuvės įvyko šeštadienį Maspethe.

Pažangi lenkų visuomenė Amerikoje, Detroito pažangiečiai ir pagangiečiai bendrai, liūdi nužudytų. Dombrowski buvo plačiai žinomas ne tik lenkų tarpe, bet Amerikos darbo žmonių judėjime bendrai. Jis ypatingai buvo žinomas Detroite, kur ne tik redagavo "Glos Ludowy," bet buvo veiklus unijose, praeityje daug kartų kandidatavo į valdiškas vietas, veikė bedarbių tarpe. Jis taipgi buvo Lincolno batalijono veteranas, tai yra, kovojo Ispanijoje prieš fašizmą.

Kas tie žudikai?

Žudikai iki šiol nerasti. "Daily Workerio" Detroito korespondentas William Allen klausia, kaip tai galėjo atsitikti, kad pasikėsintojai netapo suimti vietoje. Jis sako, kad prie tokių pobuvių, kaip tai įvyko Polonia klube, paprastai randasi FBI agentų. Jie be abejo girdėjo šaudymą ir stebėtina, sako jis, kad žudikai "paspruko."

Jeruzalė. — Izraeliečiai sako, kad Jordano kariai užmušė civilinį izraelietį.

Detroitas. — Per praeitą savaitgali dar 20,000 tapo atleista iš darbo automobilių pramonėje.

New Yorkas. — Praeitą savaitę čia mirė Matthew Woll, senas konservatyvus unijų vadas, AFL-CIO vicezidentas. Jis turėjo 76 metus amžiaus.

Argentinos policija suėmė 140 Perono partijos žmonių

Buenos Aires. — Argentinos policija suėmė 140 peronistų. Birželio ketvirtą sukako 10 metų nuo Perono atėjimo prie valdžios vairo. Valdžia bijojo, kad peronistai gali panaudoti tą datą ir pravesti demonstracijas, o gal ir ką nors rimtesnio.

Buvo kalbų, kad rengiami išstojimai, prie kurių planavo prisidėti ir kai kurie kariniai daliniai. Bet nieko neįvyko. Tik vienoje vietoje, prie Kongreso rūmų, kas tai išsprogdino mažą bombą.

ORAS NEW YORKE
Giedra, vėsu

LAISVĖ

LITHUANIAN DAILY, PUBLISHED BY

The Laisve, Inc.

Established April 5, 1911

Every day except Sundays, Mondays and Holidays

110-12 ATLANTIC AVENUE, RICHMOND HILL 19, N. Y.

President V. KAZEL; Secr-Treasurer, WILLIAM CHAPELS
Editor, ROY MIZARA

SUBSCRIPTION RATES

United States, per year $8.00	Canada and Brazil, per year $9.00
United States, per 6 months .. $4.50	Canada and Brazil, 6 months $5.00
Queens Co. ..... $9.00 per year	Foreign countries, per year $10.00
Queens Co. ..... $5.00 per six mos.	Foreign countries, 6 months $5.50

Entered as second class matter at the Post Office of Jamaica, N. Y. under the Act of March 3, 1879

KAS UŽMUŠĖ T. DOMBROVSKĮ?

KETVIRTADIENIO VAKARAS. Į nedidelį, lenkų užlaikomą Polonia Klubą, esantį 2-ojoj Avenue, New Yorke, susirinko keletas dešimtų žmonių, matyt, daugiausia paties klubo narių.

Tai buvo smagios nuotaikos pažmonys, nes jis buvo suruoštas sutikimui keliolikos lenkų amerikiečių, tik ką grįžusių iš Lenkijos Demokratinės Respublikos, kur jie praleido keletą savaičių, lankydamiesi pas savuosius, susipažindami su naujuoju Lenkijos žmonių gyvenimu.

Sugrįžusieji turi daug ką papasakoti iš savo kelionės, turi daug naujo pasakyti.

Na, o tie, kurie suvyko juos sutikti, nekantriai laukia pasakojimų—žinių iš savo gimtosios šalies, o gal iš savo tėvų gimtosios žemės.

Čia pat yra ir vienas žymiausiųjų lenkų amerikiečių veikėjų žurnalistų. Tai Thomas Dombrovskis, 46 metų amžiaus laikraštininkas, veikėjas. Jis redaguoja Detroite leidžiamą lenkų ir anglų kalba savaitraštį "Glos Ludowy." Jis — gabus žurnalistas. Dombrovskis, beje, yra pažangus žmogus, mielai pritariantis naujai Lenkijai ir josios santvarkai. T. Dombrovskis taipgi trokšta išgirsti iš sugrįžusiųjų pasakojimus, kad galėtų į laikraštį parašyti, informuojant savo skaitytojus.

Ir štai, nelauktai-netikėtai įsiveržia į salę (kuri yra antrajame aukšte) du maskuoti gengsteriai su revolveriais rankose.

Susirinkusiuose į pažmonį kyla nerimas, sumišimas. Gengsteriai paleidžia revolverių kulkas. T. Dombrovskį ant syk užmuša; maspethietį Frank Grodckį mirtinai sužeidžia—nuvežtas į ligoninę, Grodckis tuoj miršta; svečią iš Newarko, Walterį Nogasą, sužeidžia lengviau.

Tuomet gengsteriai pasileidžia laiptais žemyn, pabėga.

Tokia tragedija buvo suvaidinta Polonia Klube įvykusiame draugiškame sambūry, kur susirinkusieji manė praleisią linksmai, kultūriškai vakarą!

—:—

KAS DĖL TO KALTAS? Kas pasamdė gengsterius atlikti šį baisų darbą? Kas išskyrė iš gyvųjų tarpo talentingąjį lenkų amerikiečių laikraštininką Thomasą Dombrovskį?

Komercinė spauda ir radijo žinių transliuotojai sako, jog užpuolikai buvo įsiveržę į Polonia Klubą apiplėšimo tikslais. Sako, jie norėję pasipelnyti, bet jiems tai nepavyko.

Mes tuo visgi netikime. Tiesa, šitie žodžiai rašomi tuojau ant rytojaus po tos baisios kriminalystės ir mes tikslesnių žinių dar neturime, bet mes nemanome, kad užpuolimas ir žmogžudystė Polonia Klube buvo atlikta apiplėšimo sumetimais.

Mes manome, kad užpuolikai-gengsteriai buvo kieno nors pasamdyti, kieno nors užsiundyti, kad užmuštų gabųjį laikraštininką, kad užčiauptų jam burną, kad jis negalėtų rašyti tai, kas liaudies priešams nepatinka.

Šių metų kovo 12 d. dingo Dr. Galindez, švietėjas ir rašytojas. Niekam šiandien nėra paslaptis, kad jį bus fašistų pasamdyti gengsteriai nužudę.

Prieš apie porą mėnesių tame pačiame New Yorko mieste, naktį, gatvėje, gengsterių pasamdytas gengsteris užpylė ant kolumnisto Victor Riesel veido chemikalų ir apjakdino tą žurnalistą visam amžiui. Tai buvo padaryta dėl to, kad žurnalistas savo kolumnoje rašė prieš gengsterių siautėjimą darbo unijose.

Dabar štai tame pačiame New Yorke atimta gyvybė žmogui, kuris sugabiai demaskavo liaudies priešus per savo laikraštį. Argi šis darbas nėra panašus suminėtiesiems?!

Ir visa tai įvyko mūsų didmiesty!

Kas bus? Prie ko bus prieita, jeigu piktadariai nebus suimti ir atitinkamai nubausti?!

RAŠTAI APIE PASLĖPTUS TURTUS

PALESTINOJE, EGIPTE ir jiems artimuosiuose kraštuose, esančiuose tame pasaulio kampe, dar vis surandama įdomių iškasenų.

Štai spauda skelbia, kad mokslininkai jau išskaitė tuos hieroglifus, kurie buvo įrėžti į varinį "popierių," atrastą 1952 metais Palestinoje.

Kas gi parašyta, ką jie ten išskaitė?

Sakoma, kad ten buvo parašyta, jog netoli tos vietos, kur šie "raštai" buvo rasti, esą paslėpta žemėje labai daug aukso ir sidabro.

Spėjama, jog šis "raštas" buvo "parašytas" prieš apie 2,000 metų.

Dabar kyla klausimas: ar pasiukvatins kas nors to aukso ir sidabro ieškoti?

Kas ką rašo ir sako

KRUVINOS ISTORIJOS LAPAS

Tie, kurie sušilę darbuojasi sugrąžinimui Lietuvon smetoninės pavietrės (o tokiais yra socialistai, klerikalai ir tautininkai), prašomi pasiskaityti sekamą:

"Spaudoje pasirodė žinutė, kad 1936 m. gegužės 23 d. Kaune, VI forte. buvo sušaudyti keturi ūkininkai —Alf. Petrauskas, K. Norkevičius, Br. Pratasevičius ir P. Šarkauskas. Toks buvo karo lauko sprendimas, kuriam pirmininkavo Vl. Braziulevičius. Prezidentas nepasigailėjo, ir mirties bausmė buvo įvykdyta. Kitiems trims ūkininkams — A. Valinskui, Jz. Leonavičiui ir V. Aleksai — mirties pausmė pakeista kalėjimu iki gyvos galvos. Kiti ūkininkai, kaip K. Šiugžda, Pr. Maladauskas ir K. Liesūnaitis — iki gyvos galvos, O. Gerhardas — 15 metų ir Br. Šiugžda 12, bet kaip nepilnamečiui — 6 metai sunkiųjų darbų kalėjimo. Visi buvo Pajevonio apylinkės ūkininkai ir kaltinami už atsišaukimų nešimą ir platinimą ūkininkų streiko metu Suvalkijoje.

"Kita didelė byla buvo Gražiškių apylinkės ūkininkų. Pradžia prasidėjo dėl pamaldų organizavimo už žuvusius Veiverių ūkininkus. Policija pradėjo areštuoti ūkininkus. Tuomet ūkininkai susiorganizavo ir išlaisvino savo draugus. Iškviesta policija iš Vilkaviškio ginklu nuramino ūkininkus: vieną nušovė ir 15 areštavo. Žuvo Liepalotų kaimo J. Abromaitis ir Vartų kaimo Andriuškevičius tapo invalidu. Policija buvo girta ir šaudė be jokio įspėjimo. Ūkininkai buvo žiauriai sumušti. Byla sudaryta 15 ūkininkų ir 7 nubausti nuo 2 iki 5 metų kalėjimo. Apie policijos elgesį buvo pranešta teisingumo ministeriui Šilingui.

"Veiverių ūkininkų tarpe žuvo Jz. Gustaitis ir St. Veiverys. Sunkiai sužeisti 7 ūkininkai, kurie buvo paguldyti Kauno miesto ligoninėje. Tuomet Šilavote, Šaltupio ir Veiverių byloje buvo kaltinami 39 ūkininkai ir daugumas jų buvo nubausti kalėjimu. Už tai streikas tuojau išsiplėtė po visą Suvalkiją .

"S. Kalvarijoje, Liudvinave, Kriokialauky ūkininkai stipriai pasireiškė prieš valdžią. Nieko nevežė į miestą parduoti. Daug įtakingų asmenų buvo areštuota. Važiavo delegacijos į Kauną su prašymais, bet niekas su ūkininkais nesiskaitė. Reikėjo savo teises ginti pasipriešinimu ir boikotu. Tos apylinkės vadas ūkininkas A. Maurušaitis žuvo kalėjime. Jis buvo nunuodytas dujomis, kaip pirmoji naujo išradimo auka.

"Sintautų, Lukšių ir Šakių apylinkės ūkininkai organizuotai dalyvavo streiko metu. Jie irgi skaudžiai nukentėjo, bet mirties sprendimų nebuvo įvykdyta, nors 10 buvo nubausti mirties bausme, o mažesnių bylų buvo labai daug."

Kas taip rašo? Ogi pats Chicagos kunigų Draugas (geg. 26 d.).

1934 metų katastrofinėje sausroje nukentėjusių pašalpoms Kongresas buvo paskyręs pusę bilijono dolerių.

Kaip Vilniuje buvo pagerbti 1905--1907 m. revoliucijos veteranai

(Pabaiga)

Didelei revoliucijos veteranų grupei įteikiami Lietuvos Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumo Garbės raštai. Apdovanotųjų tarpe 1905 - 1907 metų politinių streikų, demonstracijų ir mitingų organizatoriai, nelegaliosios literatūros platintojai, aktyvūs revoliucionierių talkininkai ir ryšininkai Elena Buivydaitė-Kutorgienė, Pranas Dovydaitis, Jonas Zolpis, Juzefa Kondratavičienė, Jonas Serafinavičius, Juozas Neščiokas, Viktorija Petrylienė ir kiti.

Komunistų partijos ir Tarybinės vyriausybės vardu apdovanotuosius sveikina Lietuvos Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumo Pirmininkas J. Paleckis. Paleckis pažymi, kad 1905—1907 metų revoliucija, kuriai vadovavo proletariatas ir jo kelrodys — Komunistų partija su V. I. Leninu priešakyje, buvo milžiniškos reikšmės įvykis visų carinės Rusijos tautų gyvenime. Pirmoji Rusijos revoliucija buvo svarbi revoliucinio proletariato kovų, didi masių politinio auklėjimo mokykla. Ji pažadino politiniam gyvenimui ir kovai milijonus darbininkų ir valstiečių ir davė didvyriškus revoliucinės kovos pavyzdžius, iš kurių auklėjosi ir kuriais sekė Rusijos ir daugelio kitų pasaulio šalių darbo žmonių masės...

Paleckis palinkėjo apdovanotiesiems revoliucijos veteranams geros sveikatos ir ilgiausių metų, kad jie galėtų pasidžiaugti mūsų vis labiau suklestinčiu gyvenimu.

Po oficialiosios dalies apdovanotieji ir svečiai Lietuvos Aukščiausiosios Tarybos Pirmininko J. Paleckio buvo pakviesti į pobūvį, surengtą revoliucijos veteranų garbei.

— Draugai, — sako Lietuvos KP CK pirmasis sekretorius A. Sniečkus, sveikindamas susirinkusius, — mes didžiuojamės didvyriškąja senųjų Lietuvos revoliucionierių kova, jūsų kova. Jūs pakėlėte kovos už išsivadavimą vėliavą, leninę vėliavą sunkiu mūsų Tėvynei laiku, kada ji buvo spaudžiama carizmo, kuris tuo metu atrodė toks galingas ir nenugalimas. Bet jūs drąsiai stojote į kovą prieš engėjus. Jūsų kovą tęsė sekančios kartos, kurios atstovai jau irgi dabar yra persiritę per penkiasdešimt metų ir jau irgi laikomi senais, jūsų pavyzdys turėjo didelę reikšmę visai revoliucinei Lietuvos darbo žmonių kovai už Tarybų valdžią.

Ši kova yra dabar laimėta. Su džiaugsmu ir pasididžiavimu jūs galite dabar matyti, kad tos pastangos, kurias jūs sudėjote, jūsų darbas ir pasiryžimas, jūsų aukos davė gražius ir turtingus vaisius. Tarybų Lietuvos darbo žmonės, išsivadavę iš carizmo priespaudos, iš visokių engėjų ir išnaudotojų priespaudos, broliškoje mūsų šalies tautų šeimoje kuria komunistinę visuomenę.

Tarybų Lietuvos darbo žmonės ir šiandien semiasi įkvėpimo ir iš jūsų didvyriškos kovos.

Leiskite, draugai, pakelti taurę už senus Lietuvos revoliucionierius, už 1905 - 1907 metų kovų dalyvius, už jus, brangūs draugai!

Jaukioje draugiškoje aplinkoje revoliucionieriai prisimena savo praeities kovas.

Brigmanas papasakoja susirinkusiems, kaip jis dalyvavo švenčiant Gegužės Pirmąją Rygoje. Žandarai ir šnipai apsupo visą įmonę, norėjo sutrukdyti darbininkams demonstruoti, tačiau, nepaisant visų šių caro šunų pastangų, darbininkai išėjo į gatvę, kad pažymėtų Gegužės Pirmąją.

— Mes, — sako senas revoliucionierius Olševskis, —kovojome už tai, kad sugriautume carinį kalėjimą. Tai pavyko. Ant caro imperijos griuvėsių naujus puikius rūmus pastatė tolimesnės revoliucionierių kartos, kurios kovojo už tai, kad mūsų šalyje nugalėtų socialistinė santvarka, kad ji toliau klestėtų ir stiprėtų. Aš keliu taurę už tuos revoliucionierius, kurie tęsė 1905 - 1907 metų kovas ir iškovojo pergalę.

Kondratavičienė pasakoja apie revoliucionierės Marytės Karvelytės laidotuves Rygoje. Policija labai norėjusi sutrukdyti šias laidotuves, bet jai nepavyko. Didelė minia žmonių prasiveržė pro visas policijos užtvaras, ir revoliucionierė buvo iškilmingai palaidota. Tada policija bent norėjo sugauti tuos, kurie nešė kaspinus, vainikus. Ją, Kondratavičienę, nešusią vadinamąjį laisvės kaspiną, policija sučiupo prie išėjimo iš kapinių. Bet ji, žmonių padedama, ištrūko iš žandarų nagų, palikdama jų rankose savo paltą.

Vienas iš žandarų, žmonėms besiskirstant, kardu sukapojo vainiką, padėtą ant kapo. Bet tada žmonės sugrįžo ir jį skaudžiai primušė.

— Na, ir gavo jisai, — su šypsena prisimena irgi tą įvykį Jonas Puteikis.

Apie 1902 metus Vilniuje pasakoja drg. Grinbergas.

Krikščiūnui - Jovarui sunku kalbėti. Jis savo mintis išdėstė raštu:

"Šiandien mes čia susirinkome prisiminti to laiko, kuris buvo prieš penkiasdešimt metų. Mūsų beliko mažas būrelis iš senųjų veikėjų ir rašytojų. Daug mūsų brolių-draugų žuvo... Vieni ginkluotoj kovoj — revoliucijoj lūžo..., o antri supūdyti caro valdžios kalėjimuose ir Sibire išmirę...

Prisimename, kokius sunkius laikus pergyvenome už darbo liaudies laisvę kovodami — už jos iš vergovės pančių išvadavimą nuoskaudas kentėdami... Mums nebuvo baisus Sibiras, nei kalėjimai — prie carinių ir smetoninių valdžių daug sunkių priespaudų iškentėjome... su visos Rusijos darbo liaudimi ėjome Lenino pramintais socialistinės revoliucijos keliais.

Dabar mes esame laisvi ir laimingi.

Už savas — lietuviškas knygas ir laikraščius nebebijome nei urėdninko, nei žandaro. Dabar socialistines ir komunistines knygas atvirai ir laisvai skaitome, rašome ir liaudyje platiname.

Mes dabar jaučiamės esą tautų brolystėje ir esame visi lygūs broliai-piliečiai...

Bendrai visos mūsų tautos už taiką ir laisvę kovoja — kovoja tam, kad sunaikintų karus, kad neleistų karams įsižiebti, kad nebereikėtų nekaltų žmonių kraują lieti, kad visame pasaulyje būtų įgyvendinta amžinoji, visuotinoji visos žmonijos taika".

Pobūvio metu pasisakęs ordininkas Juozas Stankūnas pabrėžė Šiaulių darbininkų ryžtingumą kovoje dėl savo reikalų 1905 metų revoliucijos laikotarpiu.

S. Didžiulienė išreiškė revoliucijos veteranų džiaugsmą, kad jiems ir dabar suteikiamos galimybės dirbti aktyvų kūrybinį darbą statant didingą komunizmo rūmą.

1905 metų revoliucijos dalyvis darbininkas - ordininkas Jonas Serafinavičius susijaudinęs prisiminė pirmąjį masinį streiką ir demonstraciją Šiauliuose. Darbininkai tuomet gyveno skurdžiai. Padieniai uždirbdavo 15 - 25 kapeikas per dieną, o nuolatiniai darbininkai — po pusantro rublio per savaitę, už kuriuos tik pusbadžiu galėjo pragyventi. Darbininkam susiorganizuoti revoliucijos išvakarėse padėjo socialdemokratai, platindami lapelius, pavesdami revoliucinių švenčių proga iškabinti raudonas vėliavas.

— Iš anksto susitarę, — pasakojo J. Serafinavičius, — mes, Šiaulių Frenkelio odų fabriko darbininkai, pirmieji pradėjome streiką ir demonstraciją 1905 metų sausio dienomis. Išėję į gatvę, mes nuėjome į Nuroku odų fabriką, paskui į Guberniją. Visur darbininkai su pakilimu metė darbą ir išėjo į gatves pareikšti protestą prieš caro valdžios piktadarybes, sušaudant beginklius Peterburgo darbininkus, pareikalauti pakelti darbo užmokestį. Kad ir ilgai spyrėsi Frenkelis, o vis dėlto prieš darbininkų vienybę teko nusileisti. Po atkaklios kovos darbininkai streiką laimėjo.

Pobūvio dalyviams buvo surengtas koncertas, kuriame dalyvavo Lietuvos liaudies artistė A. Staškevičiūtė, Lietuvos nusipelnęs artistas J. Stasiūnas ir Lietuvos Akademinio operos ir baleto teatro solistė E. Saulevičiūtė. *(ELTA)*

Darbininkų Sveikata

Dr. J. J. Kaškiaučius, M. D.

Širdies plėvelių uždegimas ("subacute bacterial endocarditis") yra labai pavojinga liga. Kai atsirado penicilinas ir kitokie antibiotikai, jie gana sėkmingai pergalėdavo šią nelemtą ligą. Šitaip būdavo iš pradžių, kolei priežastinės bakterijos nebuvo pripratusios prie antibiotikų.

Bet, laikui bėgant ir visaip visur vartojant antibiotikus, palaipsniui prie jų priprato bakterijos ir ėmė jų nebot. Bakterijos pasidarė atsparios antibiotikams. Panašiai, kaip DDT pirmiau naikindavo vabalus, vabzdžius, bet tie vabzdžiai prisipratino prie šito nuodo ir pasidarė atsparūs, jo nebebijo. Taip esti gamtoj.

Pagal gydytojų raportus, dabar tik pusė širdies plėvelių uždegimų pasitaiso nuo antibiotikų, o pirmiau pasitaisydavo beveik visi nuotykiai. Tai liūdnas faktas, bet jau taip yra. Pati savaime šita nelemtoji liga — širdies plėvių uždegimas — išsivysto nuo greitojo reumatizmo ("acute inflamatory rheumatism"). Šita piktoji reumatizmo rūšis paprastai pasitaiko vaikams, kurie dažnai serga gerklinėmis, tonsiliais — melekėlių uždegimais. Per gerklines plėves bakterijos pereina giliau į audinius ir į kraują, o su kraujo srove įsimeta ir į širdies plėves, jas pagadina, pagadina širdies vožtuvus. Bet už vis blogiausia, kai bakterijos susimeta į vidaus širdies plėves ir ten padaro uždegimą, endokarditą.

Jus užliūliuoja saldžių skelbimų chorai, būk tai rūkymas suramina jum nervus, sumažina nuovargį, apglebia jus svaigulinga malone... Atsipeikėkit, atsitokit ir pasižiūrėkit blaivai tikrenybei tiesiog į akis.

Visokių katastrofų pridaro įgudęs rūkymas. Nesuvaldomi tabokiai pasidaro galų gale impotentai, bejėgiai lytiškai. Nikotinas pasiekia giliai, — taip tvirtina tyrinėtojai.

Jei tabokius dabar tebėra gyvas, susilaukęs kokių 55 metų amžiaus, tai jam gresia plaučių vėžys. Jei ne, tai galūnių arterijų sugedimas, kur prireikia nupiaut abi kojas, net ir abi rankas. Gali jam išsivystyt organinė širdies liga, arterijų sugedimas, kraujo apytakos sutrikimas — su visa eile tokių pavojų, kaip apoplekšija dėl kraujoplūdžio į smegenis; apakimas dėl sugedimo tinklainės žiūrimųjų narvelių ir smulkiųjų arterijų—"nicotine amblyopia."

Litanija eina tolyn. Įgudę rūkytojai netenka uoslės ir skonio, vidurių malimas sugenda, įsimeta net ir dusulys, kvėpavimo takų uždegimai: nosies, gerklės, balso stygų ir kalbamojo aparato ligos.

Istorija dar ir čia nesibaigia, bet lai bus gana ir šitiek. Meskit greičiau tą pasiutusį paprotį. Brukit, šalin visas pelenines, kandiklius, tabokos dėžutes, cigarečių pakelius, pypkes, degtuvus, padėklus, stalikus — visą parafernaliją. Brukit laukan ir nė nebeatsigrįžkit atgal į tą pusę.

Lengviau pamesti šitą pragarinį paprotį, kai turi slanktą (slogą, šaltį) ar gerklės uždegimą, kurs tau pakerta tą potraukį rūkyt. Arba vėl, kai atsitrauki iš namų, išvažiuoji kur kitur toliau nuo savo bičiulių tabokių. Kaip ten bebūtų, toliau nebebrisk į pavojų. Gana, pakanka.

Platus tabokos žalingumas — tabokos nuodai perdėm perima visą žmogaus organizmą. Bešališki mokslininkai gydytojai ir chirurgai neseniai paskelbė medicinos žurnaluose visą litaniją tabokos blogybių. Ir tegul gerai įsideda tai galvon įgudusieji tabokos vergai ir vergės.

Trakų Svogūnas

PASIGAILĖKITE!

(Feljetonas)

—A, sveikas gyvas, ponas Liulka, labai džiaugiuosi tamstą gyvą matydamas, —sušuko ponas Titūnas, pamatęs savo seną prietelių. — Aš jau buvau bemisliųęs, kad tave kur nors automobilis per šventes suplojo, kaip blyną.

—Sveikutis, sveikutis, ponas Titūnai!— linksmai atsakė ponas Liulka. — Kaip matote, vis dar judu, kruta.

—Na, tai kur buvai pradingęs, gal į Sing Sing turmą buvai pakliuvęs, ar ką? —teiravosi Titūnas.

—Ne, ne, to nebuvo. Tiktai iš veselijos grįžau.

—Iš veselijos?!—nustebo Titūnas. — Tai kas į moterystės stoną suėjo?

—Buvau veselijoje panelės Kielaitės ir Monų karalaičio, kurį čia amerikiečiai vadina "trijų pėdų princu," —atsakė ponas Liulka.

—Nesuprantu, apie ką ponas šnekate, kokia Kielaitė ir koks ten Monų karalystės princas? — nustebo Titūnas.

—Tai kur sveikas vėlesniu laiku buvai, gal ant mėnulio, kad apie šią veseliją nieko nežinai? Laikraščiai daug rašė, paveikslų buvo pilni laikraščiai, televizijoje rodė, į veseliją suvažiavo net šimtai svečių, jų tarpe buvo New Yorko kardinolas Spellmanas ir net Romos popiežiaus atstovas.

-Atrodo, kad ponas Liulkalbate apie panelės Kelly vestuves ar ne taip? Bet apie kokį Monų karalystės princą kalbi, ir ką bendro turi panelė Kelly su Kielaite?—prieštaravo Titūnas.

—Žinai, prieteliuk, kad jaunosios tėvas Mr. Kelly, tai senas mano pažįstamas. Savo laiku Philadelphijos mieste jis buvo "aismanas," na, ledų išvežiotojas, o aš tuo laiku buvau "byrmanas" — alų žmonėms į stubas pristatydavau. Taigi, kai siaurose gatvėse susitikdavome, mūsų vežimai susikabindavo, tai mes viens kitam ir botkotį parodydavome. Jis mane vadindavo "Polak," o aš jį "Airiš." Kartą jis protestavo ir sakė, kad nesąs airis. Aš manau, kad jis kilęs iš lietuvių ir jo pavardė buvusi ne Kelly, bet Kiela. O čia, žinai, amerikiečiai kai pradeda, tai pas juos vienas žodis panašus į kitą: "Kelly," "Belly"—pilvas, "Helly"—pekliškas ir tt.

Nagi, net mano tokią gražią pavardę Liulka, žinai, jie vadina "Pipe" (Paip). Ir kai pradeda jie "pipe," tai jiems ir Liulka—Pipe, ir švilpukas—pipe, ir aliejaus vamzdis—pipe, ir gerklė — pipe, o jau kai pradeda jungti būdvardžius, kaip tai varinė, geležinė, popierinė, tai, tikėk man, atrodo, kad visa jų kalba susideda tik iš "paipų."

—Gana apie kalbą, aš jau seniai ją geral moku,—įkirto Titūnas. — Geriau pasakyk man, kaip tu pakliuvai į tą veseliją ir kas ten įdomaus buvo?

—Pakliuvau, nagi, Mr. Kelly pakvietė mane kaip seną pažįstamą, nors jis praturtėjo, bet senų pažįstamų nepamiršo. Veselija buvo kaip ir turtingųjų: daug maisto, gėrimo, kvietkų ir pletkų. Bet šioje veselijoje buvo tokio įvairumo, kad svečių tarpe buvo ir gabių vagių, kurie net kelias poniutes apkraustė—pasisavindami jų brangiuosius akmenėlius. Žinoma, poniutės dėl to nenukentėjo, dar pasigarsino, o tie jų blizgučiai yra apdrausti ir jos gaus iš apdraudos kompanijos užmokėti. Tik jos sako, kad koki ten jų "atsiminimai," "romansai," surišti su blizgučiais, jau dingo. O kas dėl Monų karalystės, tai kokia ten, povelnių, karalystė—viso užima tik 375 akrus žemės, tai mažesnis plotas negu Stimburio farma.

—Tik 375 akrus žemės? —nustebo Titūnas.

—Bet turtai tos karalystės dideli, net Romos popiežius gerai iš jos pasipelno.

—Kaip tai? Ir iš kur gali būti pas 375 akrų karalystę tie turtai?

—Taip, taip, ponas Titūnai, Monų karalystė yra viena iš turtingiausių pasaulyje, jeigu lyginti jos plotus su Amerika arba ir Rusija. Vien tas jos karaliukas (princas) į metus gauna iš Romos popiežiaus kontroliuojamos įstaigos arti $400,000.

—Kaip tai ir už ką? — nustebo Titūnas.

Tai klausyk, ponas Titūnai, štai trumpa Monų karalystės istorija. Ji randasi Francijos žemėje, ant Viduržemio jūros kranto. Jos plotas tik 375 akrai, gyventojų yra apie 25,000, bet į metus ten apsilanko iki trijų milijonų svečių.

—Tai koks velnias juos ten neša?—klausė Titūnas.

—Taiki pasakysiu ir "sekretą." Savo laiku Monų karalius buvo sugalvojęs gyventi, kaip ir kitų šalių karaliai. Jis nusipirko kanuolę, pasisamdė vokiečius kareivius ir pradėjo manevrus. Kanuolę pasistatė vienoje pusėje savo karalystės. Šovė, na, ir kulka nukrito Francijos žemės, o ten tuo laiku viešpatavo baisus nenuorama Napoleonas Tretysis. Tas protestą ir tuojau grumojo užkariauti Mono karalystę. Bet Romos popiežius išmaldavo pasigailėjimą.

Na, ką daryti Mono karaliui? Jis susišaukė visus ministrus ir nutarė leisti prieplauką veltui visų šalių biznio laivams. O prieplauka puiki, apie 50 akrų plotas. Bet biznis neina ir tiek. Tada karalius sumanė ir įsteigė taip vadinamą "Tarptautinę Jūrinių Maudynių Kompaniją." Paskelbė, kad turi geras jūrines maudynes. Jis ar kas kitas atsiminė, kad visur gemblerystė priskaitoma prie žulikystės ir draudžiama. Monų karalius paskelbė, kad jo karalystėje gemblerystė laisva. Gali, kas tik nori, atvažiuoti ir ten gembleriauti laisvai. Na, ir prasidėjo biznis. Miestelis dabar susideda vien iš viešbučių, kur vietiniai gyventojai yra svečių patarnautojais. "Karalius" tuojau pasistatė pujkų palocių, o ta neva maudynių kompanija — puikiausią gembleriams "Monte Carlo Casino" palocių. Tame palociuje įtaisyta toki ratukai ("ruletės"), kurie sukasi, o jų rodiklis sustoja ties tam tikru numeriu. Dabar ten nuolatos knibžda iš viso pasaulio ponai ir ponios, visi sukinėja "ruletes," ieško laimių. Taigi į metus tokių svečių ten apsilanko iki trijų milijonų. Vieni pralobsta, kiti visai prasilošia; vieni užmezga meilės romansus, kiti netenka savo pačių, arba pačios vyrų, o kiti ir į graborių rankas pakliūva.

—Kaip tai į graborių rankas? — pažingeidavo Titūnas.

—Nagi, paprastai: nors gemblerystė legališka, bet gemblerizmas negali apsieiti be ginčų. Kur gemblerizmas, ten ir peštynės. Paprastai, tūli visai nusišpicavę išsitraukia ginklą ir paleidžia kulką arba ir spiečių kulkų į laimėtoją. Taigi "Monte Carlo Casino" paloclujue nuolatos gali matyti tuziną graborių, gatavai baltas pirštinaites apsimovusių, o jų pagelbininkus tik laukiančius "tavoro" su pintinėmis.. Čia turiu pridėti, kad Monų karalystėje visai nesirūpina, kas darosi "Monte Carlo Casino" viduje. Įėjai ten—tavo reikalas arba pralobti, arba prasilošti; ar išeisi sveikas, gyvas, ar į graboriaus pintinę pakliūsi, tai jau sveiko reikalas.

—O ką turi Romos popiežius bendro su Monų karalyste?—pažingeidavo Titūnas.

—Na, matote, kada Monų karalius įsteigė tą "maudynių" kompaniją, tai daugumą jos šėrų nupirko Romos popiežius, todėl jam ir eina didžiuma pelno. "Monte Carlo Casino" biznis, taip sakant, yra popiežiaus biznis. Sulyg sutartimi, Monų karaliukui į metus moka 100,000 angliškų svarų sterlingų, kas dabartine verte yra tarpe trijų ir keturių šimtų tūkstančių dolerių. Štai kodėl tas karaliukas su Kielaite turčjo net du šliūbu, vieną protestantišką, kitą katalikišką, ir štai kodėl ten dalyvavo popiežiaus atstovas ir kardinolas Spellmanas.

—Na, dėkui už informaciją,—tarė Titūnas, — bet matau, kad kur nors skubi, ponas Liulka.

—Taip, skubu, skubu rašyti Laisvės redaktoriams protestą. Žinai, man jau atsibodo, kad jie tiek daug kaišioja tų nelietuviškų žodžių, kaip: "režimas," "informatorius," "infiltracija," "tolerancija" ir kiti.

—Gali sveikas protestuoti, vargiai kas iš to išeis! Žinok, kad ponai redaktoriai mokyti žmonės, tai jie negali kokio ten Liulkos klausyti. Gi kas dėl "režimo," tai "Navynų" redaktorius ponas Rigaitis visada rašė ir rašo "sovietinis režimas."

—Žinau, žinau tą, ir anglų antitarybiniai redaktoriai, kada rašo apie bendrąją, kapitalistinę "demokratiją," tai ją vadina tvarka, gi kada rašo apie tarybinę santvarką, tai visada rašo: "sovietinis režimas."

Dar daugiau, aną dieną skaitau vietinėse žiniose: "Integracija puikiai pavyko... segregacijos reikale..." Tai kur čia lietuvių kalba, sakyk man, ponas Titūnai?

—Manau, kad ponas Liulka be reikalo karščiuojatės, —tarė Titūnas. — Reikia pasigailėti ir redaktorių. Dabar būti redaktoriumi, tai ne taip lengva, kaip seniau. Būdavo redaktoriai gaudavo žinias tik gromatų kalba, o jeigu jau telegrama, tai buvo "Extra." Dabar radijai, televizijos tuojau tau atneša žinią, net ir matai, kas ten darosi. Paimkime Alžirijoje susifaitino murinai su francūzais, na, redaktorius turi žinoti, kas ten kaltas ir kas ne. Arba Kipro saloje buvo ramu, bet ten "emerikonai" ir anglai pradėjo vieni kitus stumdinėti, na, dabar jau ir graikai pešasi su turkais . O kas dėl maišytų žodžių, tai protingas žmogus nepyks. Pamenate, kaip mes būdavo sakome: "rainkautis," "oberkautis," "oberauzės," "aisbaksis," "stiprus stofas." Net ir dabar, kai nueisi pas bučerį, tai kaip paprašyti "porčiapo"? Štai aš tik sutikau ponią Česnakienę, ji man papasakojo štai kokią navyną jos pačios žodžiais:

"Ar žinai, Mister Titūn-Tabako, kad Džionas ir Merė Šeškai eina prie divorso? Nagi, Džionas parėjo iš džiabo, jis dirba prie sūrų, o Merės nerado namie. Jis nuėjo į saliūną, nagi, Merė geria viskį, alų ir kisina tą storą Billy. Džionas jai smakt į akį o Billy jam į akį, ir faitas. Na, dabar ir bus jau divorsas."

—Na, tai ar negėda taip lietuviškai kalbėti? — įkirto Liulka.

—Tai tau tie "mežduna-rodni" žodžiai, — tęsė ponas Titūnas,—nepatinka, o man jie labai patinka. Kada einu gazietą skaityti, tai pasiimu didelį klumočių, kuris visokių kalbų žodžius klumočija. Kas gi man, jau laiko turiu, ant pensijos gyvenu. Ir štai skaitau: infiltracija — klumočius aiškina, kad tai prasisunkimas, arba įlindimas kitų tarpan; emigracija — ateivija; informacija — suteikimas žinių; režimas — tai nuo francūzų žodžio "regime," kurį jie pasiskolino iš lotynų kalbos nuo žodžio "regimen." O kas dėl "segregacijos" — atskyrimo, ar atidalinimo, kurios pagalba balti nori laikyti atskyrus negrus (murinus), tai iš to nieko neišeis. Joki jų užtvarai nesulaikys žmonių nuo susimaišymo. Patsai Dievas sumaišys visų rasių žmones į krūvą, kaip savo čėsu jis sumaišė jų šnektas prie Babiliono bokšto. Kai kitą kartą turėsi čėso, tai pasakysiu, kokis stebuklas atsitiko ponų Skilandžių šeimoje, kada Dievas sumaišė ponios Skilandienės mišias su kokios ten murinų moters maldomis. Na, dabar bėk rašyti tą protestą, bet pasakyk ir ką ponas Titūnas mano, kad tavo protestas nebūtų vienšališkas.

Miestas įspėjo transporto darbininkus, kad jie turi prievolę neiti į streikus

Miesto Transporto autoritetas (Transport Authority) įspėjo 3,000 motormanų, kad jie neturi teisės streikuoti. Kiekvienas į streiką išeinantis darbininkas, sako TA, tuojau bus ant visados atleistas iš darbo.

Motormanų susivienijimas aną dieną išsiuntinėjo laiškus savo nariams, kuriuose įspėjo, kad gali būti, jog prisieis streikuoti. Jeigu būtų nutartą streikuoti, tai tas įvyktų šio mėnesio pabaigoje.

TA, kaip matyti, nori užbėgti streikui užu akių, atbauginti darbininkus.

WORCESTER, MASS.

Pasibaigus rytinių valstijų festivaliui

Gegužės 19 d. Worcesteryje aštuntą valandą vakare prieš neskaitlingą publiką pakilo estrados uždanga ir pasipylė ant jos pulkas jaunimo, bejuokaujančio, pašiepiančio "Kuprį", Tamą.

Iš karto jaunas vaikinas (Grigutis)) nerodė jokio įspūdžio ir likosi neišskirtas iš jaunimo, tik vėliau jis pasižymėjo kaip rimtas jaunuolis. Bet ar reikia stebėtis: Grigutis pabuvojo mieste, gavo progą susitikti inteligentiją, paragauti kultūros ir joje pasiauklėti. Labai natūralis dalykas, kad grįžęs iš miesto, savo rimtumu, o net ir kostumu jis išsiskyrė iš kaimo jaunimo—jis buvo pažiba šio veiveikalo.

Patapas tai iš kariuomenės sugrįžęs jaunuolis, o reikia atminti, kad kareivis per tvorą nelipa, bet tik ranką pridėjo prie tvoros, tai žiūrk, kad jis jau kitame šone tvoros; jis kaimo jaunimo vadas, nes dar ir vaiskavą kepurę nešioja — tai miklus "jaunuolis".

Mitrius, kaimo nenuorama, kuris jaunimui neduodavo miegoti. Bemokslis vaikinas, nebuvęs Romoj-Paryžiuj ir nematęs kaip orkestrams ir chorams diriguoja, o tik matė ant tilto, kaip vargonininkas dirigavo chorą, tai ir jis surikiavęs kaimo mergšnas ir vaikinus, imitavo vargonininką. Jojo komiškumas vertė kiekvieną juoktis, o balsas virpino kiekvieną, nesvarbu kur jis nebūtų salėje.

Šurajienė pusėtinai buvo girta, bet būtų neprošalį, kad dar porą būtų išsimetusi. Ragana, savo tipiškumu pavaizdavo 17-18 šimtmetį, jo tamsumą ir legendas. Žiūrai žmogus ir netiki, kad ne sėdi salėje, o miške prie seno malūno.

Tamas, Elena ir Darata—įtarpines roles labai gerai atliko; ypatingai Tamo tipas buvo vietoj.

Pirmiau lošiant šį veikalą, aktoriai dėvėjo puošnis kostiumus: moterys dėvėjo kaspynais išraižytas krūtines, o vyrai stengdavos kuo puošniau puoštis. Tas puošimasis darkydavo patį veikalą; iš kaimiečių gyvenimo paversdavo į bajorų gyvenimą. Grigučių praeityje buvo milijonai ir dabar jų nestoka, ir jeigu juos prisieitų pavaizduoti, tai kiekvienam reikėtų skirtingų scenerijų ir skirtingų kostiumų. Šį kartą prastumas ir spalvingumas kostiumų kaip tik ir pavaizdavo paprasto kaimiečio gyvenimą.

Kaip aktoriai, taip ir "jaunimas", punktualiai ir savo gražiais balsais - judėsiais nepadarė nei vienos didesnės pauzos.

Mariutė tai šio veikalo žvaigždė, Mažai yra motinų, kurios galėtų pavaizduoti močinos meilę, o da mažiau yra, kurie galėtų pavaizduoti dualinį gyvenimą ir jo tikrą meilę. Pagalvokime sau, dvi meilės susilieja į vieną. Tai didžiausia dovana, kokią gamta galėjo duoti žmonijai ir visai gyvūnijai. Pažvelkime į gyvūniją, kaip ji mylisi ir kaip ji gina savo meilę nuo priešo, kuris nori paveržti, o ką ir begalvoti apie tobulo žmogaus meilę. Tačiau, ši gamtos dovana be galo pas žmones turi kenkėjų: neapykanta, pavydas, — ekonominė nelygybė tai baisus kirminas. Reikia pasakyti, kad Mariutė nevaidino kaipo aktorė, **bet tiesiog pergyveno savo rolę.** Tie gestai, liūdėsis, ilgėsis, netekimas lygsvaros, ašaros ir įpuolimas į desperaciją, kad privedė prie tragedijos; ne vienas iš žiūrovų pergyveno tą, ką vargšė Mariutė — mažąj mes tokių Marfučių turime.

Abelnai visas veikalas buvo techniškai apdirbtas ir tipai savo vietoj; žiūrovas jautėsi, jog jis sėdi pirmaeilėje operoje. Tai didelis kreditas: Frank Balevičiui, Mildred Stensler ir Jonui Juškai už suorganizavimą, sumokinimą, o aktoriams už taip puikų sulošimą—lauksime mes jūs kitą metą.

* * *

Koncertas, kuris pasekė Grigutį, antrą dieną, buvo gana spalvingas. Jonas Sabaliauskas atidarė koncertą, o jį pasekė worcesteriečių choras, sudainuodamas keturias dainas. Juos pasekė So. Bostono Liaudies vyrų grupė; jiems niekas pianu neakompanavo, mat, jie pasekė Grigutį, sudainavo tik kaimo liaudies daineles. Solistai, kaip Sabaliauskas, Dirvelienė, Aldona-Eldon Downing, Iešmanta, Kazokytė ir Knorr, tai lietuvių pirmaeiliai dainininkai ir jiems komentarų nereikia; juos publika pažįsta ir gerbia.

Kas liečia chorus, tai Worcesterio Choras pasiekęs pačią muzikos čiukurį; jam vadovauja Jonas Dirvelis. Aido Choras iš New Yorko, harmoningai sudainavo, bet tas junginys Aido-Sietyno chorų nesiduoda taip greitai sujungti, o antra, nereikia pamiršti, jog jie buvo pavargę; prie to worcesteriečių svetingumas pasimaišė.

Beje, koncerto pasiklausyti prisirinko pilna salė žmonių ir visi linksmai jautėsi, ačiuodami newyorkiečiams už jų tokį didelį pasišventimą ir palinksminimą Naujosios Anglijos pažangios visuomenės. **Dar kartą ačiū jums!**

Jaunutis

Miami, Fla.

Pranešu savo giminėms, kad aš Miami apleidžiu birželio 10 d. čia pabuvojau 7 mėnesius, tai dabar grįžtu į Coal Center, Pa.

Aš čia būdamas susirašinėjau su draugais ir giminėmis, tai dabar prašau visus juos, kad man nerašytų senuoju adresu, į Miami, bet kad adresuotų laiškus mano senuoju adresu: **A. Kubilskis,** Box 236, Coal Center, Pa.

GAL NEBUS OPEROS SEZONO ŠIEMET

Metropolitan Opera vedėjas Rudolf Bing sako, kad labai galimas daiktas, jog šiemet New Yorke visiškai nebus operų pastatymo. Dalykas, mat, tame, kad jis negali susitaikyti su artistų unija. Jis nori, kad artistai nereikalautų algų pakėlimo, o jie nesutinka. Jei nebus susitarimo, nebus operos sezono!

Padėkite savo vajininkams gauti Laisvei naujų skaitytojų. Laisvės kaina $8.00 metams.

Greit Persiunčiam Pinigus Lietuvon

Mes dabar turim susisiekimą su Lietuvos T. S. R. Bankais ir greit pasiunčiam pinigus Lietuvos žmonėms **su garantija.** Už Amerikos dolerį Lietuvoj žmonės gauna 4 rublius.

Pinigų persiuntimas kainuoja: pasiuntimas nuo $5 iki $400 kainuoja $1.65. Per 10 dienų pinigai nueina. Siunčiant per Trans-Atlantic Cable pinigai nucina per 36 valandas, bet persiuntimas kainuoja $5 (iki 300 dolerių).

Visi, norintieji pasiųsti pinigų į Lietuvą, kreipkitės į mus, atsiųskite adresą ir pinigus, o mes persiųsime į Lietuvą.

Vytautas Skrinska, savininkas

IDEAL PHARMACY — 20 KELLY SQ. — WORCESTER, MASS.

BALTIMORĖS

Apylinkės Atydai

PIKNIKAS

Paramai Dienraščio Laisvės

Įvyks Sekmadienį

Birželio 10 June

Slovak National Home Park

6526 Holabird Ave. Pradžia 11 val. ryto

Programoje Dalyvaus Aidsietyno Kvartetas iš New Yorko

Taipgi Baltimoriečių Suomių-Finų Merginų Grupė Šoks Tautiškus Šokius

Muzika nuo 3-čios iki 8-tos val. P. M.
Aptarnavimas valgiais ir gėrimais
Įžanga tik 50 Centų Asmeniui

KELRODIS: Iš Philadelphijos imkite kelią No. 40 ir važiuokite iki Baltimorės, privažiavę pirmą gatvę — Kresson St., sukite po kairei ir važiuokite iki Lombard St.; privažiavę Lombard St. sukite po kairei ir pervažiavę tiltą laikykitės tiesiai iki Holabird Ave., čia sukite pô kairei ir mailę ir pusę pavažiavus po kairei pusei bus pikniko vieta, o dideli vartai kareivių Camp — po dešinei pusei. • Iš miesto galima važiuoti 26th St. karu iki Holabird Ave. Išlipę eikite į vakarus pusę mailės. O busas No. 20 Dundaik reikia imti ant Baltimore St. ir jis priveža iki pikniko vietos.

P. S. Privažiavus Kresson St. reikia tėmyti orlaivių iškabas, kurios tiesiai veda į pikniko vietą.

Siunčiam Maistą Lietuvon su Garantija

Mūsų vaistinė yra įgaliota priimti užsakymus dėl maisto pakietų siuntimo į Lietuvą ir į visą Rusiją su Amerikoje apmokėtu iš anksto muitu ir su garantija, kad pakietas bus pristatytas tam, kam jis siunčiamas. Pakietai yra gatavi.

Pakietas Nr. 1. Kaina $26.00. Jame yra 1½ sv. bekono, 1½ sv. jautienos, 1 sv. taukų, 3 kenai pieno, 5 sv. miltų, 2 sv. ryžių, 3 sv. cukraus ir ½ sv. šokolado.

Pakietas Nr. 2. Kaina $32.00. Jame yra 2 sv. kumpio, 2 sv. jautienos, 2v. bekono, 2 sv. taukų, 3 kenukai sardinių, 5 sv. miltų, 2 sv. cukraus ir ½ sv. kakao.

Viskas gerai supakuota. Tik atsiųskite čekį ir nurodykite, kokį pakietą norite siųsti, o taip pat aiškiai parašykite gavėjo adresą. Muitai į pamiñėtas kainas įrokuoti. Rašykite:

Vytautas Skrinska, savininkas

IDEAL PHIARMACY — 29 KELLY SQ. — WORCESTER, MASS.

IŠ LIETUVOS

Laimėjimų raportai

RADVILIŠKIS. — Džiaugsmingai paminėjo Gegužės Pirmąją rajono darbo žmonės. Šventinėje demonstracijoje diagramos ir plakatai pasakojo apie naujus pasiekimus darbe. demonstrantai išreiškė pasiryžimą įvykdyti partijos iškeltus uždavinius, vieningą pritarimą Tarybų šalies vidaus ir užsienio politikai.

Pirmieji pro tribūną praeina garvežių depo darbininkai, tarnautojai ir inžinieriai-techniniai darbuotojai. Lenktyniaudami šventės garbei, garvežininkai pravedė šimtus sunkesvorių traukinių, kuriais viršum plano pervežė dešimtis tūkstančių tonų liaudies ūkiui reikalingų krovinių. Tvirtu žingsniu pirmūnų gretose žengia mašinistai J. Kontautas, V. Rozenvaldas, J. Vaičiulis, V. Smilginas ir kiti.

"Visus traukinius formuojame sparčiaisiais metodais", —plakatą su tokiu įrašu neša žinomo traukinių formavimo meistro derintojo J. Valatkos brigados nariai. Jų brigadininkui neseniai suteiktas geriausio derintojo TSRS geležinkeliuose vardas.

Naujomis gamybinėmis pergalėmis pavasario šventę pažymėjo mechaninio - remonto fabriko kolektyvas. Darbininkai su kaupu įvykdė balandžio mėnesio užduotį. Plėšinių žemių tarybiniams ūkiams viršum užduoties jie paruošė 15 cisternų degalams, suremontavo 4 motorus automašinoms ir kt.

Aukštus rodiklius darbe pasiekė taip pat stiklo fabriko, durpyno, sviesto gamybos ir kitų įmonių darbininkai. Šventinėje demonstracijoje jie parodė savo siekimą ir toliau kovoti už naujus laimėjimus.

K—tas

Gamybinių pergalių šventė

ALYTUS. — Ryškiomis pavasario spalvomis pasipuošęs sutiko Gegužės Pirmąją Alytaus rajonas. Kolūkių laukuose vilnija žalias žiemkenčių kilimas, juoduoja arimo vagos. Šeštojo penkmečio pirmąjį pavasarį rajono žemdirbiai ir įmonių darbo žmonės pažymi nemažomis gamybinėmis dovanomis.

Ypatingai pakiliai Gegužės Pirmąją sutiko "Žalgirio" kolūkio kolūkiečiai. Kovodami už TSKP XX suvažiavimo nutarimų įgyvendinimą, žalgiriečiai siekia jau šiemet žymiai padidinti visų rūšių žemės ūkio produktų gamybą ir dabar deda tvirtus pagrindus naujam ūkio pakilimui užtikrinti. Artelės nariai stropiai pasiruošė pavasario lauko darbams, vieni iš pirmųjų rajone pradėjo sėją. Pavasario sėjos planas kolūkyje jau įvykdytas 50 procentų.

Šauniais gamybiniais laimėjimais pažymėjo šventę "Tvirtovės", "Tarybinio artojo", "Aušros" ir eilės kitų rajono kolūkių žemdirbiai.

Nuolat vystoma rajono pramonė. Įmonių darbo žmonės į šventinę demonstraciją taip pat išėjo su puikiomis gamybinėmis pergalėmis. Štai, "Ūkmašinos" gamyklos kolektyvas 108 procentais įvykdė keturių mėnesių darbo užduotį. Kanifolijos - terpentino fabriko dirbantieji viršijo gamybinį planą net 74 procentais. Gerai dirba Alytuje augančio siuvimo fabriko darbininkai.

Alytiškiai, švęsdami Gegužės Pirmąją, pagerbė darbo pirmūnus, šauniausius gamybininkus kalūkiečius Būtiną, Varaškevičių, Bulkų, traktorininką Panką, darbininkus Navicką, Kaminską ir daugelį kitų.

Karus

Jei Tamsta negali gauti Laisvei naujo skaitytojo, tai nors stambesne auka paremk biudžeto sukėlimą.

Chicago, Ill.

Dviejų chorų gegužinės

Praeitą sekmadienį prie Kean gatvės įvyko net kelios gegužinės - piknikai. Piknikavo Roselando Aido Choras, Ciceros Moterų Choras, ir, rodos, Eržvilkiečių klubas.

Oras nebuvo viliojantis. Popiet apsiniaukė ir staigiai atvėso, atrodė gali pradėti "krapyti" piknikuotojus.

Publikos visose gegužinėse buvo gausiai. Roselandiečiai ir cicerietės vaišino svetelius pampuškomis, karšta kava, kukuliais ir kitokiais gardėsiais. Šauniosios choristės visus greitai ir maloniai aptarnavo.

Kaip roselandiečių taip ir ciceriečių orkestrai smarkiai pliekė, o orui atvėsus šokėjų netrūko — šildėsi iki suprakaitavimui.

Mačiau abiejų chorų vedėjas—Daratėlę Yuden ir Estellę Bogden. Daratėlė rodė naują operetę, parašytą Prano Mockapetrio. Ji ją aprėdys muzika ir netrukus stebėsime naują kūrinį, kurį pastatys Aido Choras.

Apart kitų svečių, ciceriečių gegužinėje malonu buvo matyti draugę Binkienę. Ji Ciceros Choro narė, bet ilgai sirgo, teko net sanatorijoje pabūvoti. Dabar atrodo gerokai pasveikusi ir net atjaunėjusi. Jos vyras L. Binkis irgi linksmas, kad žmonos sveikata gerėja. Paklausiau kaip greitai grįš į chorą, atsakė—kaip tik prasidės rudeninis sezonas ir choras įsisiūbuos į didesnę veiklą.

Abelnai, gegužines reikia skaityti pilnai pasisekusiom.

Kor.

Philadelphia, Pa.

Dėl tam tikrų priežasčių Philadelphijoje piknikų šią vasarą nebus, bet, va, Baltimorės pažangiečiai rengia pas save pikniką — birželio 10 d. —ir kviečia Philadelphijos lietuvius pas juos tą dieną atvykti. Kaip ten nuvykti? Dauguma mūsų žmonių automobilių neturi, tad balandžio 28 d. ALDLD 10 kuopos narių susirinkime nutarė pasamdyti busą. Busui nusamdyti apsiėmė draugai Plėtai, Tureikienė ir Kazlauskas.

Teko sužinoti, kad busas jau yra nusamdytas ir tikietai gatavi. Vienas tikietas nuvažiavimui ir sugrįžimui — $3.50.

Norintieji turėti smagų laiką ir gražią kelionę, malonėkite tuojau užsisakyti buse vietą. Galima užsisakyti pas šiuos draugus ir drauges: J. Kazlauskas, 2146 Mt. Vernon St., tel. ST 2-7317; Anna Žalneraitienė, 1009 Jackson St., tel. HO 8-7226; Tureikienė, 143 Pierce Street.

Busas išeis 9:30 val. ryto nuo š. D. Lietuvių Republikonų Klubo, 1218-20 Wallace Street.

P. Walantienė

REAL ESTATE

304 Dickinson St. Pirkti ar investuoti. 12 kambarių, 2 vonios, karštas vanduo, šiluma. Ištaisytas aliejinis pečius, vasarą ir žiemą. Naujai išmaliavota ir popieriuota. Tuščia. Tiktai $6,750. G. I. ar civilis. **RI. 6-9613 arba SH. 7-5666**
Philadelphia
(108-110)

PRANEŠIMAI

RICHMOND HILL, N. Y.

LDS 13 kuopos susirinkimas įvyks ketvirtadienio vakare, birželio 7, Liberty Auditorijoje. Svarbu visiems kuopos nariams dalyvauti, nes rinksime LDS Seimo delegatą, taipgi turime ir daugiau svarbių klausimų aptarti. Valdyba.
(107-110)

BROOKLYN, N. Y.

LDS 1-mos kuopos susirinkimas įvyks antradienį, birželio 5 d., 7:30 val. vakare, Liberty Auditorium, 110-06 Atlantic Ave., Richmond Hill. Visi nariai kviečiami dalyvauti. Kurių duoklės nemokėtos, malonėkite ateiti ir užsimokėti, kad nesusispenduotumėte. Valdyba
(107-108)

New Yorko ir Apielinkės Žinios

New Yorko spaudoje

"Herald-Tribune" sako, kad FBI, suimdamas septynis Naujosios Anglijos komunistus, "sulaužė komunistų pogrindinio judėjimo nugarkaulį Naujoje Anglijoje".

Bet "Daily Workeris" vedamajame straipsnyj nurodo, kad visi suimtieji gyveno legališkai žinomose vietose, po savo vardais, kad jie nieko neslėpė ir jokiame nelegaliame veikime nedalyvavo.

"Daily Workeris" mano, kad tie areštai buvo specialiai reakcininkų suplanuoti, kad neleisti atmosferai blaivėti, kad palaikyti makartizmo dvasią šalyje kaip tik tuo laiku, kai judėjimas už civilines teises pradeda atsiekti vis didesnius laimėjimus.

* * *

"Times" spausdina laišką, kurį gavo nuo buvusio Jugoslavijos vice-prezidento Milovano Džilaso (Djilas). Džilas, kuris dabar gyvena sau ramiai Belgrade, nors išmestas iš Jugoslavijos Komunistų lygos vadovybės ir valdžios, skundžiasi "Timesui", kad jis negali atspausdinti knygos, kurią parašė.

Džilas sako, kad jis laišką siunčia "Timesui", nes Jugoslavijos spauda jo nespausdintų. Knyga yra kaip ir autobiografija, sako Džilas, ir Jugoslavijos leidyklos, kurios priklauso valdžiai, jam rankraštį grąžino.

Atrodo, kad Džilas tuo laišku lig prašo, kad kas nors tą knygą atspausdintų užsienyje.

* * *

"Daily News" neseniai vedamajame straipsnyje sakė, kad rašomosios mašinėlės, tai yra, taipraiteriai, iš vieno taško yra labai blogas dalykas, nes daugelio žmonių rankraštis dėl to dabar labai sustingęs. Yra daug žmonių, kurie dabar visai nerašo ranka.

Tūlas skaitytojas tame laikraštyje sutinka su redakcijos nuomone ir dargi turi įrodymus:

Jis sako, kad jo paties rankraštis dabar toks prastas, kad kartais pats negali suskaityti, ką parašė!

. . . . .

Pirmadienį, kuomet tik apie 4 nuošimčiai Italijos savivaldybių rinkimų rezultatų buvo žinoma, "Herald-Tribune" jau rašė, lyg dešinieji tikrai būtų atsiekę didelius laimėjimus, lyg komunistai būtų buvę smarkiai sumušti. Nors pirmadienio vakare žinių agentūros jau pradėjo pranešinėti, kad tolimesni rezultatai rodo visai kitaip, kad negali būti kalbos apie komunistų didelius pralaimėjimus, "News", "Mirror" ir kiti rytmečio laikraščiai (spausdinami vėlai naktį, kuomet tos žinios jau buvo gautos) dar vis kalbėjo apie "komunistų sumušimą".

Tik trečiadienio laikraščiai jau pradėjo pripažinti (žymiai mažesniais antgalviais), kad kairieji išlaikė savo pozicijas.

* * *

Liberalas I. F. Stone, kuris redaguoja mažą laikraštuką-aplinkraštį "I. F. Stone Weekly", neseniai sugrįžo iš Tarybų Sąjungos. Nors Stone šioje šalyje dažnai bendradarbiauja su komunistais kovoje už taiką, kaip tai, kalba iš vienos platformos su jais, jo įspūdžiai apie Tarybų Sąjungą labai niūrūs. Jis sakosi ten užtikęs priespaudą, atvirumo ir nuoširdumo stoką ir t. t.

"Daily Worker'io" bendradarbis Joseph Clark, kuris kaip korespondentas praleido kelerius metus Tarybų Sąjungoje, pastebi vieną dalyką: Stone Sovietuose praleido lygiai šešias dienas, ir iš tų šešių dienų įspūdžių jis daro tokias plačias išvadas. Beje, Stone nemoka rusų kalbos ir per tą trumpą laiką tikriausiai neturėjo progos plačiau išsikalbėti su daugeliu žmonių.

Galindezas gal numirė baisia mirtimi, sudegė laivo krosny

Profesorius Jesus Galindezo prapykimas pradeda aiškėti. Domininkų respublikos revoliucinių tremtinių New Yorke atstovas Nicholas Silfa sako, kad gauta tikrų žinių, jog kovo 12 dieną Galindezas tapo suimtas Domininkų respublikos diktatoriaus Trujillo agentų, nuvežtas į uostą užtemptas ant Domininkų laivo "Fundation" ir ten gyvas sudegintas laivo krosnyje.

Galindezas, kaip žinoma, buvo Columbia universiteto ispanų kalbos ir literatūros profesorius, liberalas. Jis yra gyvenęs Domininkų respublikoje ir paskui tapo neatlaidžiu kovotoju prieš Trujillo diktatūrą.

Silfa sakė, kad tos žinios gautos iš "Fundation" įgulos narių, kurie simpatizuoja revoliuciniam judėjimui.

Laivas "Fundation" atplauks New Yorkan birželio 7 dieną. Bet manoma, kad iš įgulos, jeigu ji būtų tyrinėjama, nieko nebus galima išgauti, nes įgula gali būti pakeista naujais žmonėmis.

Uosto rekordai rodo, kad tas laivas buvo New Yorke tą dieną, kuomet Galindezas prapyko. Galindezas taipgi jau seniai, net treji metai atgal, įspėjo savo pažįstamus, kad Trujillo agentai jį gali nutempti į kokį nors laivą ir išvežti. Jam neatėjo mintis, kad Trujillo agentai galėtų taip žiauriai jį nužudyti, kaip tai dabar iškeliama.

Tuo tarpu Domininkų kilmės žmonės New Yorke pikietavo Roosevelto sūnaus FDR Jr. raštinę. Mat, tas yra Trujillo patarėjas - advokatas šioje šalyje.

"Herald - Tribune" redakcija susisiekė telefoniniai su Trujillo ir jo klausė, ką jis gali pasakyti apie visą dalyką. Jis išreiškė nuomonę, kad "komunistai išgalvojo visus apkaltinimus". Esą, jis nieko nežinąs apie Galindezą.

Pieno mėnuo

Majoras Wagneris paskelbė birželį pieno mėnesiu.

Lig šiol birželis skaitėsi jaunuolių vedybų mėnesiu. Padidėjusi gausa pieno pavasario mėnesiais, atrodo, paveržia iš jaunuolių tą pirmenybę.

Pagausėjęs pienas paaštrino miestui pristatančių pieną firmų varžybas už prekyvietę, už pirkėjus. Kai kurios firmos bandė parduoti pieną nupigintomis kainomis. Bet jas skaito kaltomis "monopolistinėje praktikoje".

Paskelbimas pieno mėnesio be nupiginimo kainų vargiai išparduos daugiau pieno. Kas turėjo ištekliaus pieną pirkti, jo gavo ir žiemą, kada pieno buvo mažiau, nes niekada pieno tikro nedatekliaus nebuvo. O kas neturėjo ištekliaus pirkti daugiau pieno pirmiau, neišgalės pirkti dabar.

Visgi priminimas vartoti daugiau pieno yra naudingas. Didelė dalis mūsų šalies gyventojų suvartoja pieno mažiau, negu yra būtina sveikatos išlaikymui. Ir ne visi tie pasninkauja dėl neišgalėjimo nusipirkti, o tik dėl pripildymo savęs mažiau naudingais gėrimais, kaip alus, sodė, kava.

Kita amnezijos auka

Praeitos savaitės pabaigoje Theresa Fregapane, jauna mergina, staiga sukniubo Jamaicoje, Queense. Pravažiuojantis automobilistas ją nuvežė ligoninėn, kur ji atsipeikėjo, bet nieko negalėjo atsiminti, nei savo pavardės. Tik kuomet jos fotografija tapo atspausdinta spaudoje, jos šeima atsišaukė. Jie pažino ją, bet ne ji juos — mat, ji serga amnezijos (visko pamiršimo) liga.

GAUKIT LAISVEI SKAITYTOJĄ
Užrašykite Laisvę savo draugui

Įvairūs atsitikimai

Turtingas Baltimorės biznierius, kuris savo kadilaku atšvilpė New Yorkan, kad paūžti, dabar randasi po dvejopa globa: policijos ir psichiatrų - daktarų. Tas biznierius, Joseph Fisher, buvo suimtas už pergreitą važiavimą pačiame mieste, bet jis pabėgo iš policijos stoties. Policija paskui vijosi jo automobilį per 14 mylių 95 mylių per valandą greičiu, apšaudė jį, iki jis buvo sugautas George Washingtono tilte.

Sugautas Fisher išėjo iš automobilio su plačia šypsena, lyg niekur nieko.

Paskui sužinota, kad jis keletą kartų jau buvo beprotnamyje ir tik neseniai paliko ligoninę.

* * *

Memorial dienos pobūvėlis Yonkerse pasibaigė tragiškai: policininko kulka pervėrė ir mirtinai nušovė 24 metų įsigėrusį vyruką Stanley F. Whitingą. Policininkas, kuris tuo metu nebuvo tarnyboje ir nedėvėjo uniformos, buvo pašauktas, kad nuraminti įsikarščiavusius svečius. Dabar tas policininkas, Michael O'Hare, teigia, kad Whitingas jį atakavo ir jis tik gynėsi, Bet yra įtarimo, kad ir pats policininkas buvo girtas.

TURTUOLIS MERGININKAS JELKE LIKS KALĖJIME

Apeliacijų teismas nutarė, kad Mickey Jelke turi likti kalėjime. Jis nuteistas trims metams kalėjimo, bet šią vasarą jis jau gali prašyti laisvės po parole.

Jelke, turtingas mergininkas ir bonvivantas, buvo nuteistas už jaunametės Pat Ward įtraukimą prostitucijon. Ji tada turėjo 17 metų amžiaus.

ACT QUICKLY!
The Only
COURSE IN WINDOW DISPLAY
in N. Y. begins June 4.
Our short course taught by preffessionals can break you in to top paying field. 14 week summer course registration open.
FREE PLACEMENT
PAN-AMERICAN ART SCHOOL
321 W. 56 St. (8 Ave.) N. Y.
PL. 7-0064

Alaus bravorų darbininkai ir išvežiotojai rengiasi prie galimybės streikuoti

New Yorko alaus bravoruose ir alaus išvežiojime darbuojasi apie 6,000 darbininkų. Jie yra susijungę į uniją, kuri žinoma kaip Brewery Workers Joint Board of Teamsters. Tos unijos sekretorius John Hoh sako, kad alaus darbininkai yra blogai apmokami ir dirba blogose sąlygose. Jie dabar rengiasi statyti visą eilę reikalavimų bosams, kaip tai Schlitz, Schaefer, Ruppert, Liebman ir kitoms alaus kompanijoms.

"Streiko nebus, nebent bosai išprovokuos", sakė Hoh.

Unija reikalauja pakelti algas ant 5 dolerių savaitei. Kompanijos siūlo pakelti algas bravorų darbininkams ant 4 dol. ir išvežiotojams ant 3 dol.

Kitas dalykas, kurio unija reikalauja, tai prisilaikyti seniority taisyklių. Kompanijos atleido iš darbo nemažai senų darbininkų, bet vasaros metu samdo nemažai laikinų darbininkų.

Visi ruoškimės prie LDS kuopų pikniko

New Yorko apylinkės LDS kuopų piknikas įvyks sekmadienį, birželio 17, Kasmočiaus sode, Great Neck, N. Y.

Svarbu, kad šis piknikas būtų skaitlingas ir sėkmingas, nes geram tikslui jis rengiamas. Kadangi liepos mėnesy įvyksta LDS Seimas, tai kuopos norėtų pasiųsti tiek delegatų, kiek konstitucija leidžia. O tai padarytų Seimą daug svarbesnį. Bet kuopoms trūksta finansų delegatų pasiuntimui. Todėl jos ruošia šį pikniką, kad tam tikslui sukelti kiek nors finansų, kad kuopoms pagelbėti delegatus pasiųsti.

Tikimės, kad šios apylinkės LDS nariai prie to svarbaus darbo prisidės patys dalyvaudami ir kitus kviesdami dalyvauti.

Turėsime busą, kuris iš Williamsburgo nuo Lituanica Skvero išeis 1 val. po pietų, sustos paimti piknikierius nuo Liberty Auditorijos apie 1:30 val. po pietų. Taipgi manome turėti nemažai automobilių tiems, kurie netilptų į busą.

Tad visi ir visos rengkitės šiame piknike dalyvauti. Įsigykite buso tikietus iš anksto. $1.50 nuvažiuoti ir sugrįžti.

Pikniko Kom. Narys

PASENUSI GRAŽUOLĖ IR VĖL IŠTEKĖJO

Kadaise Miss Peggy Hopkins Joyce buvo viena iš gražiausių merginų visoje Amerikoje. Teatre Ziegfeld Follies kadaise Joyce buvo gražuolė tarpe gražuolių. Dabar ji ir vėl ištekėjo, jau net šeštu kartu. Ji dabar jau virš 60 metų amžiaus.

NEW YORK

HELP WANTED FEMALE

Namų darbininkė-virėja. (25-40). Nuosavas kambarys, vonia. Du suaugę, visi įtaisymai. Vėliausi paliudijimai. Turime ir kitus darbininkus. $50 į savaitę. **TE. 4-5366.**
(105-108)

Namų darbininkė-virėja. (Suaugusi). Patyrusi. Perimti visą tvarką. Guolis nuosavame kambaryj. $40 į savaitę. Suaugę. Vasarą, nuo birželio 20 d. namuose prie vandenio. Šaukite iki 12 val. dieną. **FL. 9-3311**
(105-108)

Ar Tamsta jau gavai Laisvei naują skaitytoją? Jei ne tai pasirūpink gauti.

HELP WANTED-MALE

TOOLMAKER
Radial Drill
OPERATORIAI
Mill Operatoriai
ir
BORING MILL
OPERATORIAI
Journaman's Status. Gera mokestis, nuolatinis darbas, linksmos darbo sąlygos.
TURNER BROS.
Inc.
2625 Hilton Road
Ferndale, Michigan.

RAKANDŲ DARBININKAS
Rakandų krautuvei. Kreipkitės vien tik patyrę. Gera mokestis, nuolatinis darbas.
Long Island RO. 6-0910
(107-113)

VYRAI DIRBTI PRIE "COATING"
(Dažymas—Malevojimas)
Gera mokestis, nuolatinis darb s, puikios darbo sąlygos.
The Marvellum Co.
28 Appleton St., Holyoke, M[illegible]
(106-1[illegible])

MALE and FEMALE

VYRAI-MOTERYS
Fiziškai Tinkami
Duokite Kraujo
Jums Užmokėsime
Kreipkitės pirm. iki šešt. kasdien nuo 9 v. r. iki 9:30 v. v. Šešt. nuo 9 v. r. iki 4 v. dieną.
340 — Second Ave., N.Y.C.
Tarpe 19 ir 20 gat.

Pora. Guolis vietoje. Virėja, namų darbininkė, vyras dirbantis prie visų darbų. Nauji namai; nuosavas kambarys, T.V., gera alga, nuolatinis darbas draugiškuose namuose.
FR. 4-1250
(105-108)

BUSINESS OPPORTUNITIES

Grožio Salionas. Bronx, blokas nuo Westchester Sq. Žema renda. Apleidžiame miestą. Ideališkas biznis pradinei, tuoj įsigys daug kostumerių. Parduodame pricinamai.
TAlmadge 9-4017
(105-109)

MAŽI BUVO "MEMORIAL Day" PARADAI

Šiemet New Yorke "Memorial Day" paradai buvo labai neskaitlingi. Visuose trijuose paraduose, Brooklyn, Manhattan ir Bronx, gatvėmis maršavo tik apie 26,000 žmonių, o žiūrovų tesusirinko apie 290,000. Taip apskaičiavo policija. Veikiausia paraduose žmonių buvo dar mažiau. Popiet užėjęs lietus, aišku, pakenkė.

MAISTO Pakietas Lietuvos Žmonėms S-1

Siunčiame maisto pakietus į Lietuvą. Ypatingai patariame siųsti pakietą Nr. S-1, kuriame yra šie maistingi dalykai:
1 svaras kenuoto sviesto pirmos rūšies; 3 sv. taukų (Armour kenuke); 1 sv. Armour bekono pirmos rūšies; 2 sv. Armour kumpio kene; 1 sv. kenuotos jautienos pirmos rūšies; 1 sv. pieno milteliuose; 14 uncijų kondensuoto pieno kenuke; 6 sv. geriausių miltų; ¼ sv. geriausios arbatos; 1 sv. geros kavos ir 1 sv. kokao. **Šito pakieto kaina yra $49.80 su muitu ir pasiuntimu.**
Kreipkitės į mus, nurodykit pakieto Nr. S-1, atsiųskite adresą ir pinigus. **Pristatymas garantuotas.**
Vytautas Skrinska, savininkas
IDEAL PHARMACY—29 KELLY SQ.—WORCESTER, MASS.

Aukštai, Aukštai, Viršuje Visų